

BASLAWISH KLASLARDA OQIW PROCCESSI

Kudiyarova Shaxnoza Madiyar qızı

Kalmagambetova Aysuliw Maxset qızı

Ájiniyaz atındağı

Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı.

Baslawısh tálim fakulteti 2v-kurs talabası.

ANNOTATSIYA

Bul maqalada Baslawısh klasta alınğan bilim keyingi basqıshushın tiykar wazıypasın atqarg‘ani sebepli tálim sapasın asırıw pedogolar aldında turğan eń aktual másele bolıp tabıladı. Sol maqsette tálim mákemelerinde iskerlik kórsetip atırğan pedagoglar, atap aytqanda baslawısh klass oqıtıwshıları sabaqlarda zamang‘a say jańa narselerdi alıp kiriwi arqalı oqıwshılar bilimin rawajlandırıw, olardin’ dúnyağa kóz qarasın ósiriwgetiykarlanadi.

Gilt so‘zler. Pedagog, oyun, krassvord, didaktik qurallar, baslawish klass, iqtiyarsiz diqqat.

Baslawısh klass oqıwshılarınıń diqqatı iqtiyarsiz bolıp, bir saat ushın mólsherlengen sabaqdi tinish,sabirliliq penen menen tıńlay almaydı. Bilim alıwda aldın ózlestirilgen bilimlerde tákirarlaw, ásirese, zárúrli qural esaplansa da, balalar ushın zerikerli process bolıp tabıladı.Ásirese, baslawısh klaslarda ana tili, matematika sabaqlarında jazıw nátiyjesinde qoldı tolıqıwı, oqıw sabaqlarında bir temanı tákirarlap oqıw balalardı zeriktiredi.Oqıwshılardıkeypiyatın kóteriwi, tolıqqan qolın quramalın jazıw maqsetinde, túrli didaktik qurallar hám de oyunlar ótkeriwi oqıwshılarda reflektiv kónlikpelerdi qalıplestiriwde jaqsı nátiyje beredi.Didaktik qurallargá basqatırma, krossvord, rebus, , tapsırma hám basqalar kiredi. Tórende olardıń tariypin keltirip o‘tsek:

Krossvord.

“Krossvord” terminin anglichan tilindegi “cross” hám “word” sózinen alıńǵan bolıp, logikalıq jaqtan (“cross” - kesip ótiw, kesilispe, “word” - sóz) “bir-biri menen kesilisetuǵın sózler jıyındısı”, leksikalogik mánisine kóre bolsa “kateklerdi ha’ripler menen toltırıp, sol kateklerge jasirilgan, islenip atırǵan sózdi tabıw oyını”, - mazmunın ańlatadı. Rebus. Leksikalogik mánisine kóre (“latinsha” zat, buyım, zatlar menen, zatlar jardeminde) túsinigi “waqıya, hádiyse, háreket mánisi teris, aljastiratug‘ın ańlatpalar járdeminde ańlatıw”, bolıp esaplanadı. Bul qurallardan paydalanıw sabaq natıyjeliligi hám refleksiv kónlikpelerdi rawajlandırıwda tiykar bóle aladı.

Oyin.

Oyin- bala tarbiyasinin’ za’ru’rli qurali. Bul- insan o’zliginin kórinetuǵın bolıwı, onıń rawajlandiratug‘ın usılı bolıp tabıladı. Oyin úlkenler turmisinda onsha ahmiyetke iye bolmasa, balalar ushin juda kerekli ha’m roli u’lken esaplanadi. Oyin oynap atirg‘an balada barliq tarepler jumis alip baradi: bala ha’reket etedi, so’yleydi, pikir ju’ritedi, oylaydi. Oqıw predmeti retinde Matematika oqıtıw metodikası bárinen burın, kishi jasdaǵı oqıwshılardı ulıwma sistemada oqıtıw hám tárbiyalaw wazıypasın qóyadı. Ulıwma metodika baslawısh klass matematikasınıń mazmunın hám sistemalılıǵın sáwlelendiredi, hár bir bólimdi oqıtıwdıń ayırıqsha menshikli metodların uyretedi. Menshikli metodika matematika oqıtıwdıń tiykarlanǵan metodların hám oqıtıw formaların, sonıń menen birge, oqıw iskerligin shólkemlestiriw jolların kórsetedi.

Baslawısh klaslarda matematika oqıtıw metodikasınıń wazıypaları:

- a) tálim-tárbiyalıq hám ámeliy wazıypaları ámelge asırıwı ;
- b) teoriyalıq bilimler sistemasın úyreniw procesin kórsetip beriwi;
- d) oqıwshılardin’ dúnyaǵa kóz qarasin qalıplestiriw jolların úyretiwi;
- e) tálimnin’ adamgershilikliligi.

Soni aytıw kerek, oqıtıw tárbiyalaw menen óz-ara bekkem baylanıslı. Bul metodika oqıtıwdı tárbiyalaw menen qosıp aparıw jolların uyretedi. Balalar oynlari o’zinin’ tu’rli-tu’sligi menen balalardi o’zlerine tartadi. Ma’selen, “ Antonim oyini “ bul oyinda oyun basqariwshisi ta’repinen bir so’z aytiladi: uzaq- jaqin, awir-jen’il,

an'sat-quramali, tez-a'sten h.t.b. Bunda oqiwshilar dastlep azmaz qiynaliwi mu'mkin ,biraq bara-bara oyindi tu'sinip tezlik ham aniqliq penen juwap beredi. Mine, bunday oymalar bizlerdin sabaq processimizdin natijeli bolwina jardem beredi.Bizlerdin oqiwshilarimiz otulgen temani jaqsı tusinip aladı.Sebebi ata-babamizda " Kóz benen kórgennen qol menen bir márte islep kórgen abzal" delingen.Sonliqtan hárbir sabaqımızdi hárqıylı metodlar menen ótkereyik.Ózbekstan eline ılayıq perzentlerdi tárbiyalap óz úlesimizdi qosayıq!

PAYDALANILG'AN A'DEBIYATLAR: (REFERENCES)

- R. A. Mavlonova, N. X. Rahmonqulova, B. A. Normurodova, K.O. Matnazarova . “ Tarbiyaviy ishlar metodikasi” .
2. Ilmiy metodik jurnal Nō1 . “ Muallim va uzluksiz ta'lim”.